

KERTOMUS
VIIPURIN PYÖRÄILIJÄIN

40:n VUOTISESTA
TOIMINNASTA
v v. 1896 — 1936

Kirjoittanut
E. VIINIKAINEN

VIIPURIN PYÖRÄILIJÄT

1896—1936

Viipurin Pyöräilijät-seuran 40:n vuotisen toiminnan kuvaaminen ei ole mikään helppo tehtävä, sillä alkutaipaleen toiminnasta ei ole jäänyt talteen mitään muuta asiakirjaa kuin seuran säännöt, jotka ovat saaneet vahvistuksensa heinäkuun 6 päivänä 1896.

Kun näin on asian laita, niin olen ollut pakoitettu tutkimaan perustamisajan sekä sen jälkeisen ajan sanomalehtiä ja y. m. asiakirjoja. Erikoisen elävän kuvan olen saanut herroilta Pynniselältä, Wenström' miltä, Rautioltä ja Oma Helanderilta nyt juhli van seuran alkutaipaleen toiminnasta ja sen suuntavii voista. Heidän antamansa muistitiedot ovat aivan ensikäden tietoja ja sellaisina korvaamattomat valai semaan nyt 40:n vuotista juhlaansa viettävän seuran ensimmäisen jakson toimintaa ja saavutuksia.

Saatujen tietojen mukaan ovat seuran 40:n vuoti sen toiminnan ulkonaiset piirteet kutakuinkin seu raavanlaiset:

Seuran ensimmäisen johtokunnan muodostivat: kapteeni K. Lilius puheenjohtajana, konttoristi J. Wenström varapuheenjohtajana, sihteerinä pankin virkamies B. Lindell, rahastonhoitajana konttoristi E. Pajari, ratsumestarina urheilukauppias E. Jürgens, vararatsumestarina Th. Michelsson, sekä muina joh tokunnan jäseninä O. Eriksson ja Väinö Pynninen.

Seuran toiminnan ripeydestä ja asiantuntemuksesta ovat selvinä todisteina sen toiminnan eri muodot. — Ensinnäkin on mainittava, että seuralla oli jo sen alkuvaiheista lähtien oma harjoitusmaneesinsa nykyisen Karjalankadun päässä siaitsevalla aukiolla vastapäätä Pelikanyhtiön taloa, missä nykyisin kaupungin valmistama lasten leikkikenttä palvelee nousevan polven terveydenhoidollisia tarkoituksia. Sen lautaseinien suojassa annettiin viipurilaiselle nuorisolle ensimmäiset pyöräilytiedon ja taidon alkeet, kuten tilientarkkaaja Wenström näitä aikoja muistellessaan niin haltioituneen innostuneena tämän kirjoittajalle lausui.

Maneesissa harjoiteltiin kahdesti viikossa sen kahden vuoden aikana, minkä se ennätti seuran harjoitushuoneena vaikuttaa sen toimintaan. Samoin järjestettiin myös näytäntöjä yleisölle. Silloin jo, niin kertoivat tämän ajan pyörämiehet, oli havaittavissa varsinaisen pyöräilyradan olemassa olo pyöräilyn kehitykseen niin hyvin pyöräily taidon kuin tulostenkin parantajana. — Keväisin pantiin toimeen yhteisajoja kaupungilla sekä järjestettiin yhteisajonäytöksiä suurelle yleisölle soittokunnan kulkiessa kulkueen kärjessä. Retkeilyt olivat jo alun perin seuran ohjelmassa, ja olivat ne hyvin suosittuja yleisönkin mielestä, sillä niihin liittyi aina runsaasti osanottajia. Eivätkä nämät retkeilyt rajoittuneet suinkaan kaupungin lähimpään ympäristöön, vaan tehtiin niitä aina Haminaa, Kouvola, Lappeenrantaa, Kotkaa, Loviisaa, Porvoota ja Helsinkiä myöten. Tehtiinpä vuonna 1898 retki Venäjälle asti, Kuokkalan, Sies-tarjoen, Systerbeckin kautta Kronsdatdiin, Pietarhoviin ja sieltä takaisin Suomeen. Matka tehtiin pyörillä kaikilta muilta osiltaan, paitsi Systerbeckistä Kronsdatdiin ja Pietarhoviin laivalla. Kaupungin lähin ympäristö sai palvella pitkin kesää pyhäisin tehtävien retkeilijöitten matkan kohteina ja päämäärinä.

Ajan henkeä kuvaavana piirteenä ansaitsee merkitä muistiin se yleisen innostuksen kohde, minkä alaiseksi nyt juhliiva seura sinä aikana joutui kaikkien kaupunkilaisten keskuudessa, ja miten auliisti yleisö antoi sen toiminnalle tukensa niin hyvin aatteellisessa kuin myöskin taloudellisessa mielessä. Erikoisesti on pantava merkille sekin, että pyörä- ja muutkin urheilukauppiat olivat aivan kiinteässä yhteistoiminnassa varsinaisen urheiluväen kanssa, ei ainoastaan taloudellisesti ja aatteellisesti, mutta myöskin aktiiviina kilpailijoinakin. Urheilukauppiat huolehtivat siitäkin, että siirtyminen korkeasta pyöräkannasta nykyajan mallisiin pyöriin pääsi kivuttomasti ja asiallisesti toteutumaan.

Urheilukauppiasten toimesta järjestettiin ensimmäisen kerran Viipurissa uudenaikaisten pyörien näyttely maaliskuussa 1896, seuran omistamassa maneesissa, ja oli tällä näyttelyllä aivan erinomainen menestys.

Pyöräilystä kilpaurheiluna on syytä ottaa pieni pistokoe siitäkin, saadaksemme ajankohtaisen kuvan sen ajan tulostasosta oman aikamme kilpapyöräilyn vertauskohdaksi.

Kesäkuun 2 päivänä 1896 järjesti seura ensimmäiset kilpailunsa kaupungin läheisyydessä. Kilpailtava matka oli 22 kilometriä. Tulokset olivat: B. Johanson 48.14, H. Veikkanen 48.46 ja E. Michelsson 50.45, kaikki Viipurin Suomalaisesta Polkupyöräilijäinseurasta. Sen ajan kilpailuselostuksessa mainitaan, että maantie, missä kilpailut suoritettiin, oli sateen liottama sekä korjausten aiheuttamien kuoppien täyttämä.

Muutamien tarmokkaiden toimintavuosien jälkeen antoi kaupunki määräyksen purkaa ja pois siirtää koko maneesin. Tämä seikka vaikeutti seuran toimintaa huomattavasti ja lamautti seuran jäsenistön mielialaa, mikä suinkaan ei voinut mennä ohi viemättä koko seuran toimintaa useita vuosia kestäväan

lamakauteen, jopa toiminnan täydelliseen tyrehtymiseenkin. Kuitenkin oli seuran toiminta ennättänyt antaa jäsenistölleen ja sen ystäville siksi voimakkaita herätteitä tämän urheilulajin suhteen, ettei seuran toiminta vielä lopullisesti päässyt katkeamaan.

Vuonna 1908 alkaakin seuran toiminnassa toinen vaihe nimellä Viipurin Suomalainen Polkupyöräilijäin seura. Ja kun myös seuran esi-isä, Viborgs Velocipedklubb oli kokonaan nukahtanut, eikä sillä ollut ketään henkiin herättäjiä, niin alkoi suomalainen seura jälleen varsin vilkkaaksi kehittyneen toimintakautensa uudelleen. Toiminnan alkamiseen antoi voimakkaita herätteitä muutamat paikkakunnallemme saapuneet urheilumiehet, jotka yhdessä seuran entisen jäsenistön kanssa alkoivat uuden toimintakauden seuran monivivahteisessa elämässä. Huomattavamin on tämän toimintavaiheen kulkuun vaikuttaneet hammasteknikko J. K. Elminen, liikemies O. Rekula puheenjohtajana, parturi A. Hirvonen, talonomistaja O. Nousiainen, leipuri K. Vääntinen, M. Puros (Pankoff), veturinkuljettaja A. Suikkanen, valokuvaaja A. Mustonen, vaikuttaen mainitut henkilöt niin hyvin seuran toimihenkilöinä kuin aktiivikilpailijoinakin seuran toiminnan elpymiseen ja voimistumiseen. Myöskin W. Tuomela on tämän kauden myöhemässä vaiheessa vaikuttanut seuramme toimintaan, ollen aikoinaan sen puheenjohtajanakin. Vielä nykyisinkin on seuran johtohenkilöinä jo silloin mukana olleita aktiivipyöräilijöitä. Kilpailijoistakin on jäljellä ainoastaan H. Riivari, joka nykyisen toimintavaiheen aikana on esiintynyt ikämiespyöräilijänä ja innokkaana seuran toimihenkilönä.

Viimeksimainitun toimintavaiheen urheilullisen tason toteamiseksi on ehken syytä ottaa eräitä pistokokeita, jotta voisimme todeta, onko ja minkäverran pyöräilyn tulostaso noussut vaiko laskenut?

Kilpapyöräilyn tasossakin on todettavissa huomattavaa kohoamista, sitä todistavat piiriennätysten

paraneminen kautta linjan. 1 km. matkalla oli piirin ennätys 1910 1,26,2 Wiklundin nimissä ja seuramme ennätys J. K. Elmisen nimissä 1,31,2. 3 km. piiri- ja seuraennätys on vieläkin O. Nousiaisen nimissä ja on se 4,37 sk. saavutettu 1914. 20 km. piirin ennätys on A. Hasselin nimissä, ja oli se 33,02,6. Sama oli myös seuramme ennätys tällä matkalla. 30 km. piirin ennätys oli tällöin O. Nousiaisen nimissä 50,55,1 ja oli se myöskin seuran ennätys. 60 km. ennätys on vieläkin E. Tuovisen nimissä ja tämä on 1,59,43,8. 100 km. piiriennätys samoin seuraennätyskin ovat jäsenemme J. K. Elmisen nimissä 3,47,46.

Kuten huomataan, ovat sekä pyöräilyharrastus että tulostason kohoaminen kilpapyöräilyssä ottaneet tämän toimintavaiheen aikana huomattavia edistysaskelia, joita suinkaan ei ole syytä väheksyä, pikemminkin päinvastoin. — Kun vielä lisäämme tähän sen tosiasian, että seuramme jäsenet olivat useaan otteeseen kilpailemassa Venäjällä ja menestyivät siellä hyvin, voittaen monta kilpailua Pietarissa sekä muualla Venäjällä. Huomattavimmin ovat seuramme jäsenistä menestyneet Venäjän kilpailuissa J. K. Elminen, joka on voittanut kuulut Venäjän mestarit ylivoimaisesti. Vuonna 1911 voittivat Elminen ja Suikkanen molemmat sarjassaan Venäjän mestarit ylivoimaisesti, saaden molemmat sarjoissaan ensimmäiset palkinnot, Elminen ensimmäisessä ja Suikkanen toisessa luokassa. Myöskin Mustonen menestyi monesti Pietarin kilpailuissa ja siten kunnialla edusti seuraansa ja maatansa venäläisen yleisön edessä. Kuvaavana esimerkkinä siitä, miten epäritarillisesti venäläiset pyöräilijät suhtautuivat suomalaisiin vastakilpailijoihinsa tulkoon mainituksi, että kun Mustonen ja venäläinen Jakshinskij joutuivat kilpailun loppuvaiheissa taistelemaan voitosta, niin silloin viimeksimainittu, joka oli koko ajan kytännyt Mustosen takana, tyrk-

käsi tämän kumoon, päästen tämän tempun avulla hieman ennen Mustosta maaliin.

Seuran toiminnalle kokonaisuudessaan sattui maailmansodan alusta pakollinen toimettomuuden aika, sillä venäläiset sotilasviranomaiset eivät sallineet minkäänlaista urheilu- vielä vähemmän kilpailutoimintaa Viipurissa, josta oli tullut venäläisen sotaväen varuskuntapaikka Suomessa.

Tämä pakollisen toiminnan aika venyi varsin pitkäksi, sillä se kesti vuodesta 1914, vuoteen 1929 eli 15 vuotta. Itsenäisyyden alkuvuonna 1918, olisi seuramme toiminta voinut päästä alkuun yhtähyvin kuin toistenkin urheiluseurojen, mutta silloin ei näytännyt olleen sellaista henkilöä, joka olisi nähnyt mahdolliseksi seuran toiminnan uudelleen aloittamisen. Syynä tähän lienee pidettävä sitäkin, ettei maassamme vapaussodan päätyttyä ollut montakaan kappaletta varsinaista kilpailupyörää, ja kun ne, rahamme arvon alenemisen vuoksi silloin olisivat tulleet ylettömän kalliiksi hankkia, niin jäi asia myös seuramme osalta hautumaan ja odottamaan parempia aikoja pyöräilytoiminnan aloittamiselle.

Tänä toimettomuuden aikana oli seuramme jäsen, hammasteknikko J. K. Elminen hiljaisuudessa ja kenellekään entisille seuran jäsenille siitä erikoisesti mainitsematta pitänyt nukkuvaa seuraamme kuitenkin sen verran tekohengityksessä, ettei se aivan kokonaan joutunut pois kirjoista ja kansista. Hän näet maksoi vuosittain seuran puolesta niin hyvin liitolle kuin piirillekin asiaan kuuluvat verot ja maksut koko tuolta 15 vuotiselta ajalta, joten uuden toimintavaiheen aloittaminen oli vain muodollinen toimenpide, josta selvittiin aivan kivuttomasti.

Kuitenkin tälle nykyiselle vaiheelle antaa ikäänkuin uutuuden leiman seuran nimen muuttaminen nykyisen kaltaiseksi eli Viipurin Pyöräilijät-nimiseksi entisen Viipurin Suomalainen Polkupyöräilijäinseuran nimen asemasta. Kuitenkaan ei uusi nimi anuloi pois

vanhan nimen alla saavutettuja perinteitä, joita seura nykyisenkin nimensä turvin vaalii, vahvistaa ja voimistuttaa yhä korkeimpia päämääriä kohti.

Tämä nykyinen toimintavaihe seuramme historiassa sen 40:n vuotisena toiminta aikana on ollut rakentavaa työtä sille perustukselle ja vankalle pohjalle, minkä aikaisemmat toimintavaiheet ovat rakentaneet ja jälkeensä jättäneet kestävinä perinteinä. Perinteiden antamat opetukset ja toiminnan aikana saavutetut kokemukset ovatkin antaneet nykyiselle seuramme toiminnalle erittäin arvokkaita viitteitä sisäisen toiminnan järjestämiseksi ja vahvistamiseksi, eikä suinkaan vähimmin urheilullisen puolen kehittämiseksi ja kilpailullisen toiminnan virkistämiseksi, laajentamiseksi ja vahvistamiseksi.

Nykyisen toimintakauden ulkonaiset puitteet ovat lyhyesti esitettynä seuraavat:

Kun seuran toiminta vuonna 1929 päätettiin aloittaa, niin, kuten edellä on jo tullut mainituksi, otettiin seuralle uusi nimi, joka sillä nyt on virallisesti vahvistettuna ja rekisteröitynä seurana. Tämän toimintavaiheen aikana ovat seuran johtokunnan vuosittain muodostaneet seuraavat henkilöt:

1929. E. Viinikainen puheenjohtajana, J. K. Elminen varapuheenjohtajana, U. Vitikainen sihteerinä, L. Brander rahastonhoitajana sekä muina jäseninä: H. Riivari, J. Ahola ja E. Päivinen.

1930. J. K. Elminen puheenjohtajana, L. Brander varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, E. Päivinen rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä: J. Ahola, I. Jääskeläinen ja H. Riivari.

1931. J. K. Elminen puheenjohtajana, L. Brander varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, E. Päivinen rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä: I. Jääskeläinen, J. Ahola ja H. Riivari.

1932. J. K. Elminen puheenjohtajana, H. Riivari varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, L.

Brander rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä: I. Jääskeläinen, J. Ahola ja E. Päivinen.

1933. H. Riivari puheenjohtajana, J. K. Elminen varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, L. Brander rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä: J. Ahonen, E. Suhonen ja E. Töllikkö.

1934. H. Riivari puheenjohtajana, J. K. Elminen varapuheenjohtajana, L. Brander rahastonhoitajana, E. Viinikainen sihteerinä, sekä muina jäseninä: J. Ahola, E. Suhonen ja E. Töllikkö.

1935. H. Riivari puheenjohtajana, J. K. Elminen varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, L. Brander rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä: E. Suhonen ja E. Töllikkö. Lisäjäseniä: E. Skutnabb ja K. Paakkanen.

1936. L. Pailemo puheenjohtajana, J. K. Elminen varapuheenjohtajana, E. Viinikainen sihteerinä, rahastonhoitajana K. Himanen, sekä muina jäseninä: H. Riivari, E. Suhonen ja E. Töllikkö, sekä lisäjäseninä: K. Himanen, ja E. Skutnabb.

Kun vielä tarkastamme urheilullisen puolen kehitymistä 40:n vuotistaipaleen viimeisessä toimintavaiheessa, niin sitten olemmekin lähestymässä tämän historiikin päätepistettä. Urheilullisen puolen kehitymistä ovat kuvastamassa seuramme jäsenten saavuttamat parhaat kilpailutulokset varsinaisilla standartimatkoilla. Esitän ne tässä,

Seuran ennätykset:

1 km. O. Roivas	1,27,2
4 km. E. Suhonen	6,05
10 km. E. Salomaa	15,24,9
20 km. E. Suhonen	32,43,2

30 km. E. Suhonen	49,40,5
50 km. E. Suhonen	1,27,34
100 km. E. Suhonen	3,19,18
100 km. E. Suhonen, H:gissä väliaikana . .	3,04,00

Kuten edelläkerrotusta, seuran toimintaa kuvaavasta lyhyestä historiikista selviää, ovat sen 40:n vuotiset vaiheet olleet erittäin vaihtelevat. Niihin sisältyy valoa ja varjoa ja työntäyteistä toimintaa, jota seuran toimihenkilöt eri vuosina ja seuran toiminnan eri vaiheissa ovat sen hyväksi uhranneet. Siitä selviää ennenkaikkea se valoinen puoli, minkä seuran urheilullinen menestys ja kehittyminen ovat sen vaiheisiin luoneet. Ja kuitenkin eivät seuramme urheilulliset saavutukset ole vielä läheskään sillä tasolla millä ne voisivat olla, jos seurallamme olisi ollut tahi vastaisuudessa tulisi olemaan niin paljon varoja, että niiden turvin voitaisiin pitää yllä koko vuoden läpeensä käytännössä sisäharjoitus- ja kilpailuradat sekä kesällä tilava ulkoilmarata kilpailuja varten. Vasta sitten, kun sellaiset harjoitus- ja kilpailumahdollisuudet voitaisiin varata nuorisollemme, voitaisiin toivoa maamme pyöräilyn kohoamista korkeimmalle kansainväliselle tasolle. Samalla voitaisiin päästä vielä tällä hetkellä mahdottomalta tuntuvaan tavoitteeseenkin siinä mielessä, että pyöräilykilpailujakin saapuisi yleisöä katsomaan vähintään yhtä paljon kuin nykyään hyviä yleisurheilukilpailujakin. Nämä edellä kirjoitetut lauseet jäävät tavoittamattomiksi haaveiksi niin kauaksi aikaa, kunnes yhteiskunta- ja valtiomiehet oivaltavat pyöräilynkin sellaiseksi liikuntakasvatuksen muodoksi, joka samalla kun se palvelee yksityistä kansalaista, palvelee korkeimmassa mielessä myös kansan puolustustahtoa ja kehittää sen käytettäväksi taistelukelpoisia miehiä teknillisiin joukkoihimme.

Saavutetun kokemuksen valaistuksessa näyttää aivan siltä, kun saisimme polkea vielä monta vuotta,

ehkäpä vuosikymmentäkin paikallamme, ellemme jaksaa lyödä urheilualaamme läpi kansan tietouteen ja koko kansamme johtopaikoilla olevien johtajien huomion esineeksi. Jos mielimme koskaan tällä alalla päästä niihin tavoitteihin, mihin kansainvälinen pyöräilyurheilu on jo kohonnut, täytyy meidän kyetä tekemään asiamme puolesta propagantaa ei ainoastaan pyöräilyn harrastajina, kilpailijoina ja kansalaisina, mutta myöskin maanpuolustusnäkökohdat huomioon ottavina ihmisinä. Meidän on kyettävä iskemään niin tehokkaasti, että me saavutamme maanpuolustusjoukkojemme keskuudesta sellaisia ystäviä, jotka voivat ja tahtovat käydä kanssamme käsikädessä tämänkin kysymyksen ratkaisuihin käsiksi ja joilla on vaikutusvaltaa niissä instansseissa, missä maamme teknillisen puolustuksen tehostaminen voidaan viedä oikeisiin ratkaisuihin.

Enemmän pyöräilyratoja maahamme, niin maaseuduille kuin kaupunkeihinkin. Niitä tarvitaan niin talvi- kuin kesäkäyttöäkin varten. Pitäkööt johtohenkilöt huolen siitä, ettei mitään, mitä tehdä voidaan, jää tekemättä kansamme urheilullisen kasvatuksen tehostamiseksi ja valmentamiseksi sille tasolle, että se tulee kykeneväksi kestämään, tietämään ja taitamaan mahdollisimman tarkkaan ne asiat, jotka tämän kansan kohtalon hetkellä on korvaamatonta voimaa ja tahtoa.